

download.xsp/WDU19981621125/U/D19981125Lj.pdf

18. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. «O Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych» : tekst ujednolicony. Dz.U. 2001. Nr 123. Poz. 1353. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20011231353/U/D20011353Lj.pdf>

Надійшла до редакції 23.03.2018

SUMMARY

Marchuk M. I. Features of the evolution of the legal status of the prosecutor in the Republic of Poland. The main scientific approaches of determining the Prosecutor's Office's place and role in the state mechanism of the Republic of Poland are researched. It has been established that nowadays scientific approaches of the place of Prosecutor's Office in the system of power coordinates in the Polish legal doctrine are differ from the earliest ones. At the same time, the Prosecutor's Office is subordinated to the Minister of Justice according to the new law. The Minister of Justice is entrusted with the functions of the Attorney General to provide the influence of the executive branch on the Prosecutor Office. It is said that the wish to weak the role of the Prosecutor's Office in the Polish politics has ultimately led to the fact that it was never able to normalize the Constitution of the Republic of Poland 1997.

The specifics of this power institution's evolution is explored. It was found that almost all discussions about the necessity of the Prosecutor's Office reforming in the Republic of Poland were reduced to the expediency of its constitutional regulation, determination of its duties and coordinates in the state mechanism. Moreover, in order to form further concepts of reforming the Prosecutor's Office, Polish politicians tried to focus not only on foreign models of the organization and activities of the Prosecutor's Office, but on their own historical experience, national mentality and legal traditions, the political environment in which the reform of the Prosecutor's Office was provided.

The levels of the Prosecutor's Office according to the applicable profile law were established. The main system connections are characterized. It is considered that the National Prosecutor's Office, which replaced the General Prosecutor's Office, became the central link in the system. It will deal with the tasks of the Attorney General, and take part in coordination of activities related to the prosecution of the most serious crimes, such as terrorism, corruption, organized crime and fiscal, economic and financial crimes. Furthermore, attention is drawn to the fact of foundation of the Department of Internal Affairs in the National Prosecutor's Office, which will deal with crimes committed by judges, prosecutors and assessors.

It is clarified that instead of appellate prosecutors would appear regional prosecutors. Their main task will be to prosecute the most serious financial and tax crimes. In addition, district prosecutors will conduct preparation proceedings in cases of serious criminal, financial and tax crimes.

The requirements for the different levels employees of the Prosecutor's Office are found out. Moreover, attention is paid to the mechanisms of stimulation of young and capable workers and the possibility of returning experienced retired workers to the Prosecutor's Office.

Keywords: *Prosecutor's Office, power, judicial system, jurisdiction, general supervision, control, appeal, cassation, accusation.*

УДК 164.035:340.113:81

Мінченко О.В. ©

кандидат юридичних наук, доцент
(Національна академія внутрішніх справ)

DOI: 10.31733/2078-3566-2018-1-60-66

ЗВ'ЯЗОК ДЕОНТИЧНОЇ ЛОГІКИ І ЮРИДИКО-ЛІНГВІСТИЧНИХ ЗНАТЬ

Висвітлено взаємозв'язки між деонтологічною логікою і системою юридико-лінгвістичних знань. Акцентовано увагу на тому, що юридична мова виступає засобом, за допомогою якого висвітлюється сутність змістовного навантаження правових текстів.

Ключові слова: *юридична лінгвістика, методологія, плюралізм, герменевтика, дедуція, індукція.*

© Мінченко О.В., 2018

Постановка проблеми. Питання про співвідношення мови і права все більше цікавлять мовознавців, правознавців і представників інших галузей. При цьому слід вказати на те, що до недавнього часу юридико-лінгвістична сфера як комплексна сфера наукового пізнання не виокремлювалась, точніше, виділялись дві сфери – лінгвістика і юриспруденція. Останніми десятиліттями зацікавленість настільки зросла, що з'явилася нова досить самостійна дисципліна, яка перебуває на стику мовознавства та правознавства – юридична лінгвістика (правнича лінгвістика).

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Науково-теоретичну та методологічну базу сучасної юридичної лінгвістики складають праці вітчизняних і зарубіжних лінгвістів і правників: А. Ушакова, О. Піголкіна, В. Власенка, Н. Калініної, Н. Івакіної, О. Галяшиної, Т. Губаєвої, С. Хижняк, К. Шугріної, М. Голева, М. Горбаневського, В. Калужної, А. Марахової, Ю. Зайцева, І. Усенка, Д. Баранника, Ю. Прадіда, Н. Артикуци, М. Любченко, С. Зархіної, С. Кравченко, Л. Шестопаолової, Г. Ландквіста, Дж. Холла, Р. Бержерона, М. Каца та ін.

Методологія дослідження ґрунтується на синтезі загальнонаукових підходів і принципів із галузевими методиками, серед яких визначальними є когнітивний, системно-структурний, порівняльно-історичний.

Метою статті є огляд досліджень постмодерністів, які дозволяють зробити висновки про взаємозв'язок і взаємообумовленість одного з різновидів модальної логіки – деонтичної логіки, права та мови. Для вирішення поставленої мети необхідним є розв'язання певних **задач**: 1. Охарактеризувати поняття деонтичної логіки; 2. Висвітлити основні напрямки взаємодії деонтичної логіки та системи юридико-лінгвістичних знань.

Виклад основного матеріалу. Варто зазначити, що взаємодія правознавства і лінгвістики спочатку відбувалась у дуже обмежених випадках. По-перше, це графологічна експертиза. Хоча при цьому відбувалась не стільки інтеграція означених сфер, скільки застосування мовних знань (стилістика, лексика тощо) для розв'язання питань юридичної практики. Проблема мови права фактично перебувала поза межами компетенції експерта. По-друге, це ораторське мистецтво юриста. Хоча і у цьому випадку увага зосереджувалася не на дифузії права і мови, а на використанні мовних засобів для досягнення цілей конкретного виду юридичної діяльності (зокрема, прокурорської, адвокатської та ін.). «Стає зрозумілою захоплена характеристика П. Сергієвича обвинувальних промов А. Коні: «Ви здивуєтеся різноманітності окремоостей, внесених у виклад однієї спільної думки. У кожному рядку то вдалий вислів свідка, то несподіваний афоризм, то образ, яєсь дотепне міркування. Всі ці окремості зливаються у кілька основних положень, які, у свою чергу, змикаються клином у напрямку головного висновку», – зазначає Генрі Резнік [1, с. 10].

Чи не єдиною сферою знань, у межах якої знайшли відображення взаємозв'язки мови і права, фактично стала юридична техніка. Хоча навіть у межах юридичної техніки йшлося фактично про необхідність дотримання при підготовці тексту правового акта (нормативно-правового, акта застосування норм права, інтерпретаційно-правового акта) мовних правил, застосування офіційно-ділового стилю тощо.

Лише в епоху постмодерну, коли інтеграційні та глобалізаційні процеси набули особливого розвитку, на порядку денному постало питання взаємозв'язку (а не одностороннього впливу) мови і права. Досліджуючи мовну політику і формування національної культурної ідентичності, А. Тсуї й Дж. Толлефсон, розглядаючи технологічний аспект глобалізації, акцентують увагу на тому, що саме технології й англійська мова є факторами загальної трансформації та створення «глобального села» [2, с. 283]. На думку багатьох дослідників, засобом глобалізації є саме мова. Причини цього досить вдало описали М. Заковоротна і Є. Благородова, теоретично осмислюючи своєрідність культури, мови та суспільства. На їх думку, «сама концептуальна постановка питання – це результат історичних змін культури модерну. ...причина в тому, що починаючи з епохи модерну, культуру стали трактувати як систему позначень, символів і в той же час як форму свідомості і настанов до діяльності. Таким чином, «культурний поворот», «культурна зміна» веде за собою «соціальні повороти і зміни». Отже, культура, представлена за допомогою системи мови, стає вирішальною силою змін у соціальних практиках» [3, с. 7–8]. Наведене твердження безпосередньо стосується і права, яке, по-перше, є соціокультурним явищем, а, по-друге, має відповідну форму відображення, переважно, текстову, що і дозволяє переважній більшості науковців

стверджувати, що право побудовано мовою, «за допомогою писемної мови виникають національні конституції, закони і статuti, набувають чинності правочини між приватними особами, для судового процесу необхідною є і розмовна мова» [4]. Деніс Барон зазначає, що, проводячи у 1994 році лексичне дослідження, Кевін Вербах встановив, що Верховний Суд використовував словники приблизно 664 рази протягом двох століть. У останні роки судді усе частіше звертаються до словників [5].

Звернення до теми нашого дослідження передбачає використання лінгвістичних знань як особливого виду культури, бо в кожного народу одне слово має різне значення. Лінгвістика є мистецтво, дякуючи якому можна зрозуміти логіку юридичних текстів, а значить, зрозуміти логіку поведінки. Тому доречно буде сказати, що становлення юридико-лінгвістичних знань відбувалося паралельно з розвитком деонтичної логіки.

Деонтичну логіку зазвичай розглядають як різновид модальної логіки, що розуміється як «розділ неklasичної логіки, де досліджуються описові висловлювання одночасно із їхніми оцінками та відношення між ними у структурі міркувань» [6, с. 104]. Предметом деонтичної логіки є висловлювання з наступними модульностями: «заборонено», «дозволено», «обов'язково» тощо, а назва походить від давньогрецького δέον (належне, обов'язок). Таким чином, цей різновид логіки досліджує прескриптивні тексти.

Перші систематичні спроби дослідження деонтичних висловлювань належать Готфріді Лейбніцу. Саме цей дослідник спробував дослідити природу деонтичних висловлювань та логічні відношення між ними. Однак результати досліджень Г. Лейбніца не справили особливого враження на його сучасників. До проблематики, якою займався Г. Лейбніц, лише у XVII ст. звернувся англійський вчений І. Бентам і висунув ідею створення логіки повелінь, або логіки волі.

Пізніше згадки про деонтичну логіку з'являються у працях Е. Малі, який зробив спробу аксіоматично описати деонтичні поняття і створити систему деонтичної логіки. Але, власне, сучасна деонтична логіка починається в 1951 р. завдяки праці Г. фон Врігта «Деонтична логіка», де описано її основні проблеми, сформульовано напрямки їх розв'язання, систематизовано основні деонтичні категорії, закладено підвалини розробки мови деонтичної логіки. Ці ідеї було розвинуто у працях А. Андерсона, О. Івіна та інших. Пізніше виявилось, що деонтичній логіці можна надати семантику Кріпке, і Георг Хенрік фон Врігт приєднався до цього напрямку.

Починаючи з XX ст. змінюються погляди філософів на мову. До цього часу остання розглядалася переважно як засіб дескрипції. Те, що за допомогою слів вчиняється значна кількість дій, перебувало поза їх увагою. Багато чого з того, що ми говоримо, спрямовується в першу чергу не на передачу інформації, а на підтвердження, актуалізацію або внесення змін в існуючий інституційний status quo. Таким чином, як зазначають А. Дідікін і В. Оглезнев: мова починає розглядатися не як система позначення, а як інструмент здійснення тієї чи іншої соціальної активності [7, с. 80]. Указані автори акцентують увагу на тому, що філософія мови постраждала від «дескриптивної помилки» (descriptive fallacy), оскільки «мова аналізувалася так, якщо б вона була явищем виключно дескриптивним. Однак завдання аналізу – перш за все точно вказати на конкретні множини різних способів звичайного використання мови, які в певних ситуаціях з очевидністю не можуть бути верифіковані або фальсифіковані. Ці ситуації, або контексти вживання мови, можуть бути проаналізовані лише в термінах мовної ситуації» [7, с. 80]. Так, наприклад, твердження «Транспортний засіб рухається по автомагістралі» описує певну фактичну ситуацію, тобто є дескриптивним і його можна аналізувати відповідним чином. Однак цього не можна стверджувати про твердження «Я зобов'язуюсь виплатити відсотки за кредитним договором».

Початок дискусій про існування логіки імперативів пов'язують з іменем датського філософа І. Йоргенсена. Описана ним проблема отримала назву «дилема Йоргенсена». Сутність цієї дилеми у такому. Логічне слідування визначається у термінах істини/хиби. Імперативи не мають такої якості, тому вони не можуть впливати з інших положень, а тому не можуть бути висновком силогізму. Вони не можуть бути навіть засновками таких висновків, так як засновки повинні бути істинними. Але є очевидним, що можна сформулювати висновки, елементами яких є імперативні висловлювання. Наприклад,

(1) Виконуйте свої зобов'язання.

(2) Це Ваше зобов'язання.

Висновок: виконуйте це зобов'язання [8, с. 61–62].

Досліджуючи деонтичну логіку у правозастосуванні Г. Мартинишин наводить парадокс Чизхолма:

- «(1) певна людина зобов'язана допомагати своїм сусідам;
- (2) якщо вона їм допоможе, то повинна їм про це повідомити;
- (3) якщо вона сусідам не допомагає, то не повинна казати, що допомогла їм;
- (4) людина не допомагає своїм сусідам.

І хоча положення 1 і 3 між собою несумісні, самі ці твердження виглядають досить звичайно й інтуїтивно, в них не вбачається суперечність, однак, коли ми це все формалізуємо, то неодмінно одержимо формулу:

- (1) $O p$;
- (2) $O (p \rightarrow q)$;
- (3) $p \rightarrow O q$;
- (4) p .» [9, с. 25–26].

Наведений парадокс дозволяє продемонструвати проблему формалізації деонтичних тверджень. Ще відомий французький математик і філософ Анрі Пуанкаре стверджував, що мораль не може ґрунтуватися на науці, не може бути ніякої наукової моралі: «Щоб висновок міг бути сформульованим як імператив (*modus imperativus*), необхідно, щоб принаймні одне з висловлювань було у формі імперативу. Принципи науки, постулати геометрії висловлюються лише у формі індикативу (*modus indicativus*), у цій самій формі висловлюються і експериментальні істини, і в основі наук немає і бути не може нічого іншого. Потім, найкращий діалектик може скільки-небудь зручно згрупувати ці принципи, об'єднати їх, нагромадити їх один на одного; все, що він з них отримує, буде у формі індикативу. Він ніколи не отримає пропозицій, які б говорили: зроби це чи не робити того, тобто пропозиції, які б відповідали або суперечили моралі» [10].

Зважаючи на тісний взаємозв'язок права і моралі, наведене положення повною мірою стосується і права. Приписи права не можуть бути істинними чи неістинними, поняття істини до них не застосовне. Саме з такими висловлюваннями і має справу деонтична логіка. Якщо дескриптивне висловлювання перевіряється на істинність через зіставлення з дійсністю або зі змістом того, про що йдеться, то деонтичні судження не є ні категорично істинними, ні категорично хибними. Не можна побудувати міркування, в основі якого лежить логічний висновок з деонтичних висловлювань, які за своєю сутністю не є істинними чи хибними, до них застосовується інший критерій – належне/неналежне. Указані положення впливають із принципу Юма (гільйотини Юма), названого ім'ям шотландського філософа, який стверджував про неможливість з онтології вивести моральні норми, відповідно до якого із тверджень зі словом «є» неможливо перейти до тверджень із зв'язкою «повинен» за допомогою логічних засобів. Положення про добро і обов'язок не виводяться логічно і за допомогою науки.

Ще вітчизняний філософ і правник Б. Кістяківський зазначав, що «право, що реалізується в житті, ірраціональне. Воно складається з одиничних, конкретних, індивідуальних правових фактів. Тут рух і розвиток відбувається час від часу, від конкретного явища до конкретного явища. По відношенню до раціонального ідеалу права, який так легко і так швидко можна додумати до кінця, це – світ відсталості, гальм і стримувань. Але і раціональний ідеал може бути реалізований тільки у вигляді ірраціональних фактів, і тому тільки вони можуть його дійсно виправдати» [11, с. 350]. На думку Богдана Олександровича, якби суб'єктивне право не було б чимось ірраціональним і логічно співпадало б з об'єктивним правом, то між ними був би такий взаємозв'язок, як між родовим поняттям і представником того класу речей чи явищ, який визначається цим поняттям (загальне і одиничне). За таких обставин застосування права полягало б у «простому підведенні або субсумуванні конкретного випадку під загальну норму». Такий напрям юриспруденції дістав назву «юриспруденції понять» (*Begriffsjurisprudenz*). «Фанатики цього логічно конструктивного розуміння права звичайно і наполягають на тому, що будь-яке застосування права являє собою лише суто логічну операцію побудови відомого силогізму. Норма права, яка підлягає застосуванню, відіграє в цьому силогізмі роль верхнього посилення, той випадок, до якого вона повинна бути застосована, є нижнім посиленням, а саме застосування – висновок» [11, с. 347–348].

Однак, це дуже спрощене розуміння права та його дії. Дійсно, не можна заперечувати, що норми права – це висловлювання, які мають загальний характер, але право стає правом лише діючи. Інакше, це або «мертве право», або «можливе чи бажане

право». *Non ex regula ius sumatur, sed ex iure quod est, regula fiat* (

На думку Ігоря Ісаєва, «іраціональні елементи вкорінені у самій сутності і структурі права, ідеї права, норми і правозастосуванні» [12, с. 4]. Більш того, відомий філософ сучасності Карл Поппер стверджував, що наші рішення ніколи не виводяться з фактів, або з тверджень про факти, хоча вони і мають певне відношення до фактів [13, с. 96]. Карл Поппер наводить декілька прикладів, що підтверджують його тезу. Це, зокрема, про те, що рішення боротьби з рабством не залежить від факту, що всі люди народжуються рівними і вільними і ніхто не народжується в ланцюгах. А також наступний приклад. «Дія щодо прийняття рішення, введення норми або стандарту є фактом, але сама введена норма або стандарт фактами не є. Те, що більшість людей слідує нормі «Не вкради», є соціологічним фактом. Однак норма «Не вкради» – це не факт, і вона не може бути виведена з тверджень, що описують факти. ...Отже, неможливо вивести положення, яка затверджує норму, рішення або, скажімо, політичну рекомендацію, з положення, що затверджує факт, – інакше кажучи, неможливо вивести норми, рішення, пропозиції-проекти або рекомендації (proposals) з фактів» [13, с. 96].

Використання у прескриптивних текстах *modus imperativus* зумовлює необхідність врахування соціального контексту встановлюваних правил. Згадаємо латинський вираз про те, що право виводиться не з теоретично сформульованого правила, але з існуючого права виникає таке правило. Це положення відображає сутність соціологічного підходу до права та надає праву соціокультурного характеру. При цьому зазначимо, що в епоху постмодерну культура сприймається переважно як система образів, символів, смислів, що «представляє людині репрезентації, цінності та культурні ідентичності, сконструйовані в межах соціальних практик» [3, с. 8]. Саме ці соціальні практики виступають засобом пізнання соціальної дійсності, у тому числі і правової комунікації. Так, наприклад, як це вдало продемонстрували А. Дідікін й В. Оглезнев, людина, яка знає правила гри у шахи, буде бачити і «наступ», і «захист», а людина, яка їх не знає, просто не розумітиме, що відбувається на шахівниці. Дескриптивні речення останньої, які будуть описувати дії гравців, будуть значно відрізнятися від дескриптивних речень першої [7, с. 89].

А зважаючи на те, що створення чого-небудь, що має виражену соціальну природу, наприклад, угоди (яка передбачає процес домовленості), може здійснюватися виключно мовними засобами, оскільки передбачає обмін інформацією між суб'єктами через речові акти, то «право являє собою лінгвістичну гру, доведену до високо інтегрованої єдності» [14, с. 200].

До речі, приклад із шахами також вдало ілюструє той факт, що опис людської діяльності та опис рухів людини – це різні дескрипції. Тому і сформулювати правові приписи, які передбачають саме поведінку суб'єктів, значно складніше і для цього необхідно розуміти, як було зазначено вище, соціальний контекст. «Ідея шахових правил вдало узгоджується з аналізом юридичної дійсності (*legal validity*). Зокрема, А. Росс стверджує, що шахове правило, наприклад, слон повинен «ходити» по діагоналі, це «дійсне шахове правило», тільки якщо гравці постійно «ходять» слоном саме таким чином, і вони роблять так тому, що до цього їх змушує це правило. Відповідно, правило, за цих обставин, є чимось, що, по-перше, дозволяє нам зрозуміти або інтерпретувати дії гравців, як послідовно мотивований вчинок, і, по-друге, передбачити їх майбутню поведінку. Тому формула-правило служить і «схемою інтерпретації» і підставою передбачення» [7, с. 89–90].

Наведене безпосередньо стосується такого аспекту юридичної лінгвістики як переклад юридичного тексту однієї правової системи на юридичну мову іншої правової системи. У цьому контексті заслуговує на увагу теза невизначеності перекладу, сформульована американським філософом і логіком У. Куайном про те, що за умови радикального перекладу, тобто за умови перекладу з невідомої мови, можуть бути емпірично однаковими декілька конкуруючих варіацій перекладу одного і того самого речення. У. Куайн описує гіпотетичний експеримент радикального перекладу виразу «тавагай», який належить до будь-якої повністю невідомої мови аборигенів. На думку У. Куайна, слова не є символами і не мають безпосереднього зв'язку з об'єктами, які вони позначають, отримуючи своє значення через комунікацію людей за допомогою слів. Тому мова є своєрідним соціальним мистецтвом.

Принцип об'єктивності наукового пізнання зумовлює необхідність висвітлення й іншої концепції відомого американського філософа Дональда Девідсона. У праці «Про

ідею концептуальної схеми» він спростовує теорію про те, що різні мови включають у себе різні метафізики, а відповідно «адекватний переклад однієї схеми в іншу, наприклад, фізики Ньютона в фізику теорії відносності або мови племені хопі на англійську мову, неможливий. ...неможливо втратити здатність говорити на мові, не втративши в той же час здатність мислити. Мислити – означає спілкуватися. Повний універсум – як суб'єктивний, так і об'єктивний – охоплений герменевтичною мережею знаків. Сама по собі реальність є сплавом мови та інтерпретації» [15].

Висновки. Таким чином, під деонтичною логікою слід розуміти розділ модальної логіки, що досліджує природу, властивості, відношення деонтичних висловлювань та їх функціонування у структурі міркування.

Між деонтичною логікою та системою юридико-лінгвістичних знань існує взаємозв'язок, що проявляється зовні у таких формах, як правотворчість, тлумачення, правозастосування або, наприклад, при здійсненні перекладу правових текстів, коли на другий план виходить соціальний, економічний або політичний аспект, врахування якого за допомогою правил деонтичної логіки дозволяє приймати більш виважені рішення.

Бібліографічні посилання

1. Кони А.Ф. Избранные труды и речи: в 2 ч. Часть 1. Обвинительные речи. Вступ. ст. Г.М. Резника. Москва: Юрайт, 2017. 363 с.
2. Tsui A.B.M. and Tollefson J.W. Language Policy, Culture, and Identity in Asian Contexts Amy Tsui and James Tollefson (eds). New Jersey: Erlbaum, 2007. P. 283.
3. Заковоротная М.В., Благородова Е.А. О роли языка в современных социальных трансформациях. *Ценности и смыслы*. 2014. № 6 (34). С. 5-19.
4. Sanford Sch. Language and the law. URL: <http://idiom.ucsd.edu/~schane/law/introduction.pdf>
5. Baron D. Language and the Law. URL: <http://www.english.illinois.edu/~people/faculty/debaron/380/380reading/1dictionaries.pdf>
6. Гнатюк Я.С. Сучасна символічна логіка. Лекційний курс: навч. посібник. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2010. 160 с.
7. Дидикин А.Б., Оглезнев В.В. Онтология и эпистемология права: аналитическая традиция: монография. Новосибирск: Новосиб. гос. ун-т., 2012. 200 с.
8. Ивин А.А. Основания логики оценок. Москва-Берлин, Директ Медиа, 2015. 337 с.
9. Мартинишин Г.И. Деонтична логіка в правозастосуванні. Європейські перспективи. 2015. № 7. С. 24–27.
10. Пуанкаре А. Последние мысли. Главы из книги. URL: <http://vivovoco.astronet.ru/VV/PAPERS/ECCE/POINT.HTM>
11. Кистяковский Б.А. Социальные науки и право. Очерки по методологии социальных наук и общей теории права. Кистяковский Б.А. Избранное. В 2-х частях. Москва: РОССПЭН, 2010. Ч. 1. 659 с.
12. Исаев И.А. Теневая сторона закона. Иррациональное в праве. Москва: Проспект, 2013. 368 с.
13. Поппер К.Р. Открытое общество и его враги. Т. 1: Чары Платона. Пер. с англ. под ред. В. Н. Садовского. Москва: Феникс, Международный фонд «Культурная инициатива», 1992. 448 с.
14. Варга Чаба. Загадка права и правового мышления. Пер. с англ. и венгр. Сост. и науч. ред. М.В. Антонова. СПб.: ИД «Алеф-Пресс», 2015. 395 с.
15. Дональд Дэвидсон: концептуальная схема и содержание. URL: <http://scibook.net/istoriya-filosofii/donald-devidson-kontseptualnaya-shema-8206.html>

Надійшла до редакції 06.06.2018

SUMMARY

Minchenko O.V. Connection of deontic logic and legal and linguistic knowledge. The article deals with highlighting the relationship between deontological logic and the system of legal-linguistic knowledge. The emphasis is placed on the fact that the legal language acts as a means of clarifying the essence of the content load of legal texts.

Under deontic logic, the author proposes to understand the section of modal logic that explores the nature, properties, relation of deontic utterances and their functioning in the structure of reasoning.

Between deontic logic and the system of legal-linguistic knowledge, there is a relationship that manifests itself externally in forms such as law-making, interpretation, law enforcement, or, for example, in the translation of legal texts, when the social, economic or political aspect comes into the background, taking into account which, with the help of rules of deontological logic, allows us to make more informed decisions.

Keywords: *legal linguistics, methodology, pluralism, hermeneutics, deduction, induction.*